

Ιδεοποιικιλότητα και Ελληνικό Θαύμα

/ Πεμπτουσία

Ιδεοποιικιλότητα ορίζεται ως η διεργασία που επιτρέπει την ανάπτυξη πολλών διαφορετικών ιδεών σε ένα τόπο, σε μια χώρα.

Το πολυσχιδές του Ελληνικού χώρου, επιτρέπει την ύπαρξη αυταρκών πόλεων σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, στις οποίες αναπτύσσονται είδη κοινοβουλίων ή πολλών συμβούλων, όπως υποδεικνύεται από την ύπαρξη αιθουσών κοινοβουλίου (Πολιόχνη Λήμνου) ή του πιθανότατα υπαίθριου κοινοβουλίου της Κνωσού. Βαθμιαία στις Ελληνικές πόλεις κράτη αναπτύσσεται η Αγορά, όπου όλοι έχουν το δικαίωμα να εκφράζονται ελευθέρα κάτω από την προστασία του Αγοραίου Διός[1].

Η Κρήτη ή η Κύπρος από μόνη της η καθεμιά, με τα βουνά, τα λαγκάδια και τις μικρές πεδιάδες, έχουν περισσότερα φυτά από τα Βρετανικά νησιά. Υποστηρίζεται ότι κατά παρόμοιο τρόπο στο πολυσχιδές έδαφος της Ελλάδας αναπτύσσονται πολλές νέες ιδέες και τελικά κάποιες πολύ καλές από αυτές δημιουργούν νέες αντιλήψεις, νέες πρακτικές, νέες θεωρίες, νέες επιστήμες, φιλοσοφία.

Το Ελληνικό θαύμα, η γέννηση της φιλοσοφίας και των επιστημών στην Ελλάδα, είναι αποτέλεσμα της ανάπτυξης νέων ιδεών στις πολλές Ελληνικές πόλεις κράτη οι οποίες είναι ανεξάρτητες. Οι πόλεις αυτές με την πολιτική και πολιτισμική δομή τους επέτρεψαν την γέννηση και ανάπτυξη των νέων ιδεών. Οι πόλεις κράτη στις οποίες σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό δεν έχουν απόλυτη κεντρική εξάρτηση από κάποια υπερδύναμη. Οι Ελληνικές πόλεις δεν έχουν δηλαδή αυτό που ονομάζεται υδραυλικός δεσποτισμός, δηλαδή ουσιαστικά απόλυτη εξάρτηση των πόλεων από ένα άρχοντα λόγω έλλειψης βασικών αγαθών (π.χ. ίδατος, σίτου) και της εξ αυτής της εξάρτησης έλλειψη ανεξαρτησίας, όπως έγινε στα μεγάλα τεράστια κράτη της αρχαιότητας που δεν έχουν διαιρέσεις της χώρας από γεωγραφικά χαρακτηριστικά, όπως η θάλασσα και τα όρη που δημιουργούν ένα τεράστιο πλέγμα κατάλληλο για πολλές πόλεις κράτη, σε κάθε νησί, σε κάθε κοιλάδα ή πεδιάδα.

Τα Βαβυλωνιακά μαθηματικά μοιάζουν να είναι αξιόλογα ήδη από το 1700 π.Χ., αλλά παραμένουν αναλλοίωτα για 3000 έτη, χωρίς εξέλιξη, πρακτικά, χωρίς θεωρήματα (βλ. Alan H. Cromer, *Uncommon Sense: The Heretical Nature of Science*, Oxford University Press, 1993, σελ 89). Τα Ελληνικά μαθηματικά εισάγουν μια νέα μέθοδο με αποδείξεις και επαγωγική λογική. Η μεγάλη αλλαγή στον τρόπο σκέψης θεωρείται ότι γίνεται από τους θεωρητικούς μαθηματικούς όταν εισάγουν τα θεωρήματα[2].[3]

[1] *Hesychius Lexicon Ἀγοραῖος Ζεύς: Ἀγοραίου Διός βωμός Ἀθήνησιν*

[2] π.χ. *Pythagoristae, Testimonia et fragmenta*, ... ἐπί δέ τούτοις Πυθαγόρας τήν περί γεωμετρίαν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέστησεν, ἄνωθεν τάς ἀρχάς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος καί ἀύλως καί νοερῶς τά θεωρήματα διερευνώμενος, δὲς δή καί τήν τῶν ἀνά λόγον πραγματείαν καί τήν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύστασιν ἀνεῦρεν. Επίσης Θαλού, *Testimonia, Fragment 20*, στίχος 6 λέγεται γάρ δή πρῶτος ἐκεῖνος ἐπιστῆσαι καί εἰπεῖν, ὡς ἄρα παντὸς ἴσοσκελοῦς αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι ἵσαι εἰσίν, ἀρχαϊκώτερον δέ τάς ἵσας' ὁμοίας προσειρηκέναι. τοῦτο τοίνυν τὸ θεώρημα δείκνυσιν, ότι δύο εὔθειῶν ἀλλήλας τεμνουσῶν αἱ κατά κορυφήν γωνίαι ἵσαι εἰσίν, εύρημένον μέν, ὡς φησιν Εὔδημος, ὑπὸ Θαλοῦ πρώτου. Εὔδημος δέ ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἴστορίαις εἰς Θαλῆν τοῦτο ἀνάγει τὸ θεώρημα· τήν γάρ τῶν ἐν θαλάττῃ πλοίων ἀπόστασιν δι' οῦ τρόπου φασίν αὐτόν δεικνύναι, τούτῳ προσχρῆσθαι

φησιν ἀναγκαῖον.)

[3] διό καί πέμπτην ὁ Πλάτων φησίν εἶναι τήν μουσικήν, τήν ἐν κόσμῳ λέγων, ἡτις ἔστιν ἐν τῇ κινήσει καί τάξει καί συμφωνίᾳ τῶν ἐν αὐτῷ κινουμένων ἀστρων.

Και πρός δέ τήν φυσικήν τάξιν πρώτη μέν ἀν εἴη ἢ περί ἀριθμούς θεωρία, καλουμένη ἀριθμητική· δευτέρα δέ ἢ περί τά ἐπίπεδα, καλουμένη γεωμετρία· τρίτη δέ ἢ περί τά στερεά, ἡτις ἔστι στερεομετρία· τετάρτη ἢ περί τά κινούμενα στερεά, ἡτις ἔστιν ἀστρονομία. ἢ δέ τῆς τῶν κινήσεων καί διαστημάτων ποιά σχέσις ἔστι μουσική, ἡτις οὐχ οὕτα τέ ἔστι ληφθῆναι μή πρότερον ἡμῶν αὐτήν ἐν ἀριθμοῖς κατανοησάντων· διό πρός τήν ἡμετέραν θεωρίαν μετ' ἀριθμητικήν τετάχθω ἢ ἐν ἀριθμοῖς μουσική, ώς δέ πρός τήν φύσιν πέμπτη τής τοῦ κόσμου ἀρμονίας θεωρητική μουσική. κατά δή τούς Πυθαγορικούς πρεσβευτέα τά τῶν ἀριθμῶν ώς ἀρχή καί πηγή καί ρίζα τῶν πάντων.

Πυθαγόρας Μνησάρχου Σάμιος πρῶτος φιλοσοφίαν τούτω τῷ ρήματι προσαγορεύσας, ἀρχάς τούς ἀριθμούς καί τάς συμμετρίας τάς ἐν τούτοις, ἃς τινας ἀρμονίας καλεῖ